

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Datum

7 juni 2024

Ons kenmerk

UTR-CVH-050624-001

Betreft / Onderwerp

Wetsvoorstel financieringsstructuur Handelsregister

Doorkiesnummer

088-3681971

Email contactpersoon

Rik van Steenbergen@fnv.nl

Bijlage(n)

1

Geachte heer, mevrouw,

Op 8 mei 2024 is de consultatie in verband met de wijziging van de Handelsregisterwet 2007 in verband met de wijziging van de financieringsstructuur van het handelsregister opengesteld. FNV maakt om meerdere redenen gebruik van het Handelsregister en andere registers. Zoals FNV ook heeft verwoord in haar visie "Open data: Maatschappelijk belang voorop!" die op 1 maart 2024 aan Tweede Kamer der Staten-Generaal ter attentie van de vaste commissie digitale zaken is verstuurd.

Voor FNV, de grootste en meest representatieve vakbond van Nederland, kan toegang tot (de data in) het Handelsregister en andere registers niet los worden gezien van de vrijheid van vakvereniging (artikel 11 EVRM). Daaruit vloeit namelijk voort dat vakbonden gebruik kunnen maken van faciliteiten die nodig zijn voor de goede uitoefening van hun taken, waaronder ook de toegang tot relevante informatie. Hieruit volgt dan ook dat de toegang tot het Handelsregister voor organisaties met een legitiem belang, zoals FNV, volledig kosteloos moet zijn. In die zin staat FNV dan ook zeer positief tegenover het feit dat door Europese wet- en regelgeving onder andere bepaalde informatie uit het Handelsregister kosteloos moet worden verstrekt. Tegelijkertijd constateren wij dat de toegang tot het Handelsregister (en de UBO-registers) voor FNV thans onvoldoende is gewaarborgd in het licht van de vrijheid van vakvereniging en mogelijk ook voor andere organisaties met een legitiem belang en journalisten.

Onderstaand gaan wij nader in op het proces en wijzigingsvoorstel.

Proces

Uit onder andere de memorie van toelichting blijkt dat de overheid naar aanleiding van de Datavisie Handelsregister middels verschillende tranches nog allerlei andere wijzigingen in het Handelsregister gaat doorvoeren. De eerste tranche betreft een financiële wijziging en lijkt vooral ingegeven te zijn door de wens een begrotingstekort bij het Handelsregister te voorkomen.

Echter, op dit moment is nog niet duidelijk wat de gevolgen zijn van de niet-financiële wijzigingen en de gevolgen daarvan en bijbehorende kosten voor de gebruikers van het Handelsregister. FNV vindt het vanuit dat perspectief niet logisch dat eerst de wijze van financiering wordt aangepast en daarna de niet-financiële wijzigingen worden uitgewerkt. Overigens betreurt FNV het dat de regering er niet voor kiest om de Handelsregisterinformatie onbepert kosteloos ter beschikking te stellen. De FNV is van mening dat deze gegevens zonder kosten en andere barrières voor iedereen toegankelijk moeten worden gemaakt. Zeker voor vakbonden zouden deze gegevens kosteloos beschikbaar moeten zijn, mede gezien het feit dat het opwerpen van drempels voor de toegang, waaronder financiële, op gespannen voet met de vrijheid van vakvereniging staat.

Wijzigingsvoorstel

Uit het wijzigingsvoorstel blijkt dat de regering voornemens is om een jaarlijkse bijdrage in te stellen waarbij de mogelijkheid bestaat om via een algemene maatregel van bestuur bepaalde rechtsvormen van ondernemingen of rechtspersonen van deze verplichting uit te zonderen. Daarbij wordt geen rekening gehouden met het feit dat een deel van de ingeschrevenen, zoals ZZP-ers, geen of nagenoeg geen gebruik maken van het Handelsregister, maar wel worden geconfronteerd met extra kosten. FNV vindt het belangrijk dat gelijktijdig met de besluitvorming over het wetsvoorstel ook duidelijk moet zijn voor wie een uitzondering geldt, waarbij ook maatschappelijke organisaties met een legitiem belang onder de vrijstelling vallen.

Daarnaast is het voornemen om voor (groot)afnemers die systematisch het Handelsregister willen bevragen een abonnement aan te bieden. Echter, niet duidelijk is wat de definitie is van (groot)afnemers en wat het instellen van een dergelijke vergoeding betekent voor maatschappelijke organisaties met een legitiem belang. Bovendien staat dit op gespannen voet met de vrijheid van vakvereniging. Terwijl voor vakbonden, zoals FNV, open bedrijfsgegevens noodzakelijk zijn voor een gelijk(er) speelveld tussen werkgevers en werknemers bij vakbondsthema's, zoals sociale dialoog, cao-onderhandelingen, onderhandelingen over sociale plannen, faillissementen, fusies, etc.¹

Ten derde staat in het wijzigingsvoorstel dat voor incidentele inzagen en verstrekkingen geen vergoedingen meer zullen worden gevraagd. FNV vindt dit een positief onderdeel van het wijzigingsvoorstel. Tegelijkertijd constateert FNV dat onvoldoende duidelijk is wat onder incidenteel wordt verstaan. Bovendien vraagt FNV zich af of de maatregelen die mogelijk worden genomen om misbruik te voorkomen tot gevolg kunnen hebben dat een gebruiker die regelmatig op incidentiele basis gebruiken maakt onterecht wordt beschouwd als een (groot)afnemer.

Conclusie

Al met al constateert FNV dat het wijzigingsvoorstel onvoldoende is uitgewerkt en toegelicht. Zo is onvoldoende duidelijk wat de (mogelijke) gevolgen zijn voor diverse gebruikers, waaronder FNV, voor de toegang tot het Handelsregister en mogelijke kosten voor de gebruikers. Hieronder verstaan wij niet alleen de kosten voor de toegang tot het Handelsregister, maar ook de kosten die organisaties in hun processen en systemen moeten maken en mogelijk na de komende (wets)wijzigingen nog om gebruik te kunnen maken van het Handelsregister.

¹ Zie visie FNV "Open data: Maatschappelijk belang voorop!" die middels brief d.d. 1 maart 2024 aan Tweede Kamer der Staten-Generaal ter attentie van de vaste commissie digitale zaken is verstuurd.

Mocht u naar aanleiding van onze visie nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met beleidsadviseur Rik van Steenbergen, rik.vansteenbergen@fnv.nl.

Met vriendelijke groet,

Rik van Steenbergen
Beleidsadviseur Kwaliteit van de arbeid en arbeidsrecht

Bijlage

- Visie FNV: "Open data: Maatschappelijk belang voorop!"